

Als je om je eigen as heen draait maak je een draai van 360 graden. Dat zijn 360 even grote stukjes die samen één cirkel vormen. Een kompas doet hetzelfde, het verdeelt de cirkel om zich heen in 360 mogelijke richtingen. Één van die richtingen is het noorden. Dat is het punt waarop je begint met tellen, 360° of 0° is dus eigenlijk dezelfde richting. Alle andere getallen op het kompas geven de hoek aan hun plaats in de cirkel maakt ten opzichte van het noorden. Wanneer je de cirkel opdeelt in 4 even grote stukken krijg je de 4 belangrijkste windrichtingen:

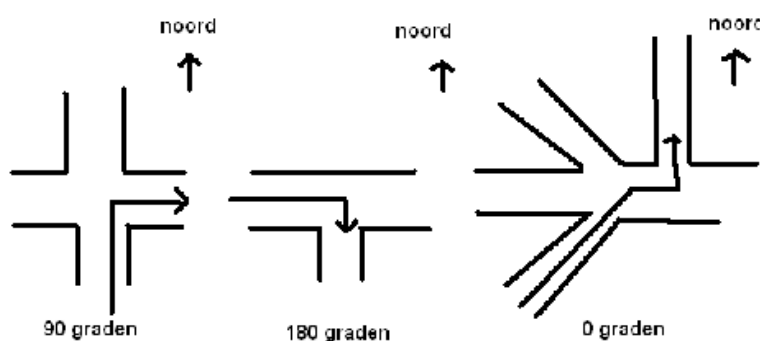
0° Noord 90° Oost 180° Zuid 270° West

Daar tussen liggen natuurlijk nog veel meer windrichtingen, die geef je aan door te benoemen tussen en het dichtst bij welke van de belangrijkste vier ze precies liggen. Precies tussen noord en oost ligt bijvoorbeeld noordoost, en tussen noordoost en noord ligt noordnoordoost (2x noord).

Het kompas is een ontzettend handig stuk navigatie gereedschap. De kompasnaald (vaak rood) wordt namelijk aangetrokken door de magnetische Noordpool van de aarde. Zodoende wijst deze naald altijd naar het noorden. Handig als je bijvoorbeeld wilt weten van welke kant je een landkaart moet bestuderen, of om de juiste richting te blijven lopen. Omdat je dankzij het kompas weet waar het noorden ligt, kun je daaruit ook afleiden waar het oosten, zuiden en westen zich bevinden. Er bestaan verschillende manieren om gebruik te maken van een kompas, in deze ‘Scouts instructie’ zullen we er een paar behandelen.

Gebruik:

Een veel gebruikte manier om kompas te gebruiken om een route uit te zetten of te volgen is door bij kruispunten de juiste kompaskoers te vermelden. Bepaal eerst het noorden en gebruik dan je kompas om te bepalen welke straat je in moet slaan.

Het bepalen van de richting, uitzetten en aanhouden van een koers met kaart en kompas.

Een kompas werkt volgens het principe dat de naald van het kompas altijd naar het noorden wijst. Daardoor kun je dus uitrekenen in welke richting je loopt. Om dat rekenen te vergemakkelijken hebben bijna alle kompassen een ring die draaibaar is, zodat je kunt aflezen in welke richting je gaat.

Om een kompas te kunnen gebruiken moet je beschikken over een goede kaart. Deze moet minimaal de noord-zuid as vermelden, zodat je zelf kunt bepalen waar het noorden op de kaart wordt aangegeven. Dit zijn bijna altijd de horizontale lijnen op een kaart. Dezelfde lijnen die je ook gebruikt om een coördinaat uit te zetten of te zoeken.

Heb je dit op de kaart gevonden, dan kun je als volgt te werk gaan om je koers te bepalen:

Plaats het kompas op de kaart op een dusdanige wijze dat de lange kant ervan over de as ligt van positie (1) naar bestemming (2). Let er hierbij op dat de pijlen op het kompas van positie naar bestemming wijzen en niet andersom.

Druk nu het kompas stevig op de kaart, terwijl je de ring ronddraait. Deze draai je net zolang totdat de noord-zuid as van de ring evenwijdig loopt met de noord-zuid as van de kaart. Ook hier geldt dat de N of 0 graden die naar het noorden wijst op de ring, tevens naar het noorden op de kaart moet wijzen.

Neem nu het kompas in de hand en houdt het op oog-hoogte. Hierbij moet het kompas horizontaal worden gehouden en moeten de pijlen op de plaat recht vooruit wijzen. Draai nu met je lichaam rond totdat de pijl van de ring in dezelfde richting wijst als de naald van het kompas. Het (vaak) rode uiteinde van de naald moet nu in dezelfde richting wijzen als de N of 0 graden op de ring. De pijlen op de plaat wijzen nu in de richting waar je naartoe moet lopen. Zoek nu in de verte een object waar de pijlen naartoe wijzen en loop er naartoe. Ben je er aangekomen herhaal dan de voorgaande stappen opnieuw en bepaal opnieuw je richting.

Op deze manier kun je, door gebruik te maken van je kompas, je in een rechte lijn door moeilijk begaanbaar terrein trekken. Er bestaan verschillende trucjes om te zorgen dat je in de juiste lijn blijft lopen. Bijvoorbeeld door telkens één object op zo'n 100 meter afstand in de juiste richting te kiezen, daar naar toe te lopen en vervolgens hetzelfde opnieuw te doen. In het donker kun je op diezelfde manier telkens iemand met een zaklamp naar voren sturen en op de juiste lijn plaatsen. Zo kun je ook 's nachts met een kompas koers uit de voeten!